

Το όραμα μιας ανάπτυξης που να αγγίζει κάθε πολίτη.

Οι θέσεις μας

Περιφερειακή πολιτική για τη Νέα Δημοκρατία σημαίνει σχεδιασμός, συντονισμός και εφαρμογή των τομεακών και οριζόντιων εθνικών πολιτικών με βάση τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά κάθε Περιφέρειας, προκειμένου να εξασφαλίζονται σε όλους τους Έλληνες, από τους συχνά ταλαιπωρημένους κατοίκους των πόλεων, ως τους νησιώτες μας, οι ίδιες συνθήκες διαβίωσης αλλά και οι ίδιες ευκαιρίες ευημερίας.

Είναι αλήθεια ότι τα ισχυρά πλεονεκτήματα της χώρας μας δεν δικαιολογούν τις ανισότητες που καταγράφονται εντός και μεταξύ των Περιφερειών, ούτε και την απόκλισή τους από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Ο τομέας των υπηρεσιών ναυτιλίας, τουρισμού, πολιτισμού, υγείας και ο χρηματοπιστωτικός, μπορούν να τροφοδοτήσουν ισχυρότερα την οικονομική ανάπτυξη, το ίδιο και οι τομείς τηλεπικοινωνιών, μεταφορών και ενέργειας, οι οποίοι βρίσκονται σε ώριμο στάδιο ανάπτυξης. Το δε υψηλό μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της ΕΤΑ και της ψηφιακής οικονομίας, μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η αξιοποίηση του φυσικού πλούτου με έμφαση στους υδρογονάνθρακες, μπορεί να μειώσει την ενεργειακή εξάρτηση και να δημιουργήσει απασχόληση και εισόδημα, ενώ η γεωγραφική μας θέση μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες ανάπτυξης του εμπορίου και παραγωγής ποιοτικών αγροτικών προϊόντων. Η επιθετική ολοκλήρωση του μεγάλων έργων, μπορεί να στηρίξει τον τομέα των κατασκευών και να δώσει αξία στις υποδομές που έχουν ήδη υλοποιηθεί στην Περιφέρεια, η δε ήπια οικιστική ανάπτυξη και η αξιοποίηση του παράκτιου και ορεινού περιβάλλοντος μπορούν της δώσουν πνοή.

Όμως η κρίση και η βαθιά ύφεση, ανέτρεψαν πολλές από τις προϋποθέσεις αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων αυτών, ενώ έθεσαν στο περιθώριο μεγάλο αριθμό συμπολιτών μας, δυσανάλογο με τις αντοχές του Ελληνικού κοινωνικού ιστού.

Με ένα νέο όραμα «έξυπνης» ανάπτυξης (επενδυτικό, όχι καταναλωτικό), που θα αγγίζει κάθε πολίτη και θα εμπνέει μια νέα «εταιρική σχέση» Κράτους – Περιφέρειας – Οικονομίας – Κοινωνίας, με διαφορετικές νοοτροπίες και λογικές, μπορούμε να μετατρέψουμε τα πλεονεκτήματα σε πραγματική ευημερία για όλους, να επιτύχουμε αναστροφή του επενδυτικού κλίματος και να καταργήσουμε τις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες.

Χρειάζεται γι' αυτό μια νέα μακροπρόθεσμη στρατηγική πιο δίκαιης, πιο αποδοτικής, πιο αποτελεσματικής και περιβαλλοντικά ασφαλέστερης αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων, με ιεραρχημένη εξειδίκευση σε χωρικό επίπεδο (προσαρμογή των «από κάτω προς τα άνω αναγκών» με τους «από τα άνω προς τα κάτω» στόχους), σε συνάφεια με τη

δυναμική και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε κάθε Περιφέρεια, σε αρμονία με τις προτεραιότητες που τίθενται στην Ε.Ε.. και με σύγχρονες, καινοτόμες, μεθόδους υλοποίησης.

Επειδή δε το σύνολο των επιμέρους πολιτικών της Ε.Ε. έχουν αναμφισβήτητη χωρική επίπτωση, πιστεύουμε στην ανάγκη να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η μεταξύ τους συνέργια και συμπληρωματικότητα, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητά τους.

Στο πλαίσιο αυτό, δίνουμε έμφαση στον αγροτικό χώρο που αντιμετωπίζει ήδη οξυμένα προβλήματα στα οποία προστίθενται και εκείνα που άπτονται της σχέσης του με τον αστικό χώρο. Η σχέση αυτή είναι προφανές ότι δεν θα πρέπει να αφήνεται να διαμορφωθεί χωρίς την αναγκαία αναπτυξιακή παρέμβαση. Άλλωστε, η έμφαση στην τοπικά στοχευμένη ανάπτυξη έναντι των «χωρικά τυφλών» τομεακών – οριζόντιων επιλογών κερδίζει σταδιακά έδαφος στις προτάσεις περιφερειακής πολιτικής διεθνών οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό πιστεύουμε ότι για τη χάραξη και την εφαρμογή όλων των πολιτικών που έχουν χωρικό και περιφερειακό αντίκτυπο - και δύσκολα βρίσκει κανείς εξαιρέσεις - θα πρέπει να τηρούνται οι παρακάτω συγκεκριμένοι κανόνες σχεδιασμού, παρακολούθησης και διαβούλευσης : ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο χώρο εφαρμογής των πολιτικών, ανάλυση των αναμενόμενων επιπτώσεων από την εφαρμογή τους, ανάλυση των αναγκαίων συνεργιών και συμπληρωματικότητας μεταξύ των πολιτικών, διαρκής παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής προκειμένου να πραγματοποιούνται έγκαιρα οι ενδεχόμενες αναγκαίες προσαρμογές στο σχεδιασμό και βεβαίως ανοιχτή διαβούλευση σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων και των τοπικών κοινωνιών και των φορέων τους.

Παράλληλα, προτεραιότητα μας είναι η απόκτηση εξειδικευμένης ταυτότητας για κάθε Ελληνική Περιφέρεια, με βάση τις ανάγκες και τις κρυμμένες ευκαιρίες για ανάπτυξη που υπάρχουν σε κάθε μια από αυτές.

Με τη χωρική εξειδίκευση της εθνικής στρατηγικής, στοχεύουμε σε μια νέα σχέση πόλης-υπαίθρου, στην εξασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση, καθώς και στην αειφόρο ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε Ελληνικής Περιφέρειας.

Έτσι, απαραίτητη προϋπόθεση για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, την ανάπτυξη των ορεινών, των νησιωτικών, των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που συνδέονται με την αλιεία και τη διασυννοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία, είναι η προσαρμογή των πολιτικών στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου (μητροπολιτικά κέντρα και μεσαίου μεγέθους πόλεις, ορεινές περιοχές, νησιωτικά συμπλέγματα, αγροτικές περιοχές ή περιοχές που συνδέονται με την αλιεία).

Ειδικά για τις νησιωτικές Περιφέρειες, στοχεύουμε στη δημιουργία ενός προτύπου πολυαπασχόλησης μέσω της διασύνδεσης των διαφόρων τομέων μεταξύ τους όπως:

τουρισμός, ο πρωτογενής τομέας, ο πολιτισμός σε συνδυασμό με δυναμικές παρεμβάσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

Παράλληλα, στοχεύουμε στη μετατροπή των Περιφερειών της χώρας μας σε ισχυρά κέντρα παροχής, οικονομικών, κοινωνικών και διοικητικών, υπηρεσιών υψηλού επιπέδου.

Για το λόγο αυτό δίνουμε έμφαση στη χάραξη εξειδικευμένων στρατηγικών για τις περιοχές εκείνες που ήδη διαθέτουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, μέσω της πολιτικής «πόλων έλξης της ανάπτυξης» ([ΕΣ13](#)) ώστε να υποκινηθεί και να στηριχθεί δυναμικά η ενδογενής ανάπτυξη και να διαχυθούν συντομότερα τα αποτελέσματά της σε όλη την Περιφέρεια.

Ως Κυβέρνηση άλλωστε, εκπονήσαμε εξειδικευμένη μελέτη ([ΕΣ14](#)) για την ισχυροποίηση των Περιφερειών και την προετοιμασία αξιόπιστων μηχανισμών υποστήριξής τους ([ΕΣ 15](#)), αναδεικνύοντας έτσι την προχειρότητα με την οποία σχεδιάστηκε το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» αλλά και την επιπολαιότητα με την οποία λαμβάνονται κρίσιμες πολιτικές αποφάσεις από τη σημερινή Κυβέρνηση.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, πρώτη μας προτεραιότητα είναι η καταγραφή των θεσμικών, τεχνικών και φυσικών υποδομών που είναι απαραίτητες σε κάθε Περιφέρεια για την ισόρροπη ανάπτυξη και η κατάρτιση περιφερειακών στρατηγικών «έξυπνης» ειδίκευσης με βάση τη διαφοροποίηση κάθε Περιφέρειας καθώς και ο σχεδιασμός ενός ειδικού προγράμματος χρηματοδότησης των υποδομών εκείνων που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή τους, μέσω νέων εργαλείων χρηματοοικονομικής τεχνικής.

Για να επιτευχθούν όμως ουσιαστικά και μετρήσιμα αποτελέσματα για τους Έλληνες πολίτες, εκτός από το στρατηγικό σχεδιασμό και την περιφερειακή του εξειδίκευση, απαιτούνται και θεσμικές διασφαλίσεις, ανάλογες με εκείνες που έχουν κατακτήσει και απολαμβάνουν οι πιο ανεπτυγμένες Περιφέρειες της Ευρώπης. Άλλωστε, στο πλαίσιο του διεκρινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού, πολλές Περιφερειακές και τοπικές αρχές αλλά και μητροπολιτικά αστικά κέντρα έχοντας αποκτήσει τις διασφαλίσεις αυτές, ήδη συνεισφέρουν στο γενικό στόχο της χώρας στην οποία ανήκουν, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του γεωγραφικού τους χώρου.

Για το σκοπό αυτό θα καταρτίσουμε ειδικό Νόμο – Πλαίσιο. Γιατί πιστεύουμε πως μόνο μία ισχυρή περιφερειακή οργάνωση μπορεί να έχει ευχερέστερη συμμετοχή στη διεθνή ανταγωνιστική οικονομία. Και για να είναι ισχυρή μια περιφέρεια χρειάζεται να διαθέτει και επαρκείς μηχανισμούς υποστήριξης και υλοποίησης αλλά και κατάλληλες θεσμικές διασφαλίσεις. Δυστυχώς όμως, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ επέλεξε να ακυρώσει ορισμένες από τις πιο βασικές διασφαλίσεις που η ΝΔ είχε προετοιμάσει προς αυτή την κατεύθυνση, όπως η [υποστήριξη της αναπτυξιακής διαδικασίας](#) σε επίπεδο Περιφέρειας και η [βελτίωση της επάρκειας των φορέων](#) που εμπλέκονται στην εφαρμογή της. Η ΝΔ θα επαναφέρει συστηματικά το θέμα αυτό με συγκεκριμένες προτάσεις προσαρμοσμένες στη σημερινή διοικητική, κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα της χώρας μας.

Παράλληλα, πιστεύουμε στην ανάγκη αποτελεσματικότερης στήριξης των ιδιωτικών επενδύσεων στην Περιφέρεια αλλά και εξειδικευμένης προσέγγισης όσον αφορά στα κίνητρα, φορολογικά και μη. Γι' αυτό άλλωστε, είχαμε καταρτίσει και εφαρμόσει ένα πολύ ελκυστικό Επενδυτικό Νόμο (Ν.3299/04) με βάση τον οποίο αξιοποιήθηκε σημαντικά το αναπτυξιακό δυναμικό όλων των Ελληνικών Περιφερειών, παρέχοντας εξειδικευμένα κίνητρα ανάλογα με τη γεωγραφική και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση σε επίπεδο Νομού - περιοχής. Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αντί να βελτιώσει τον Επενδυτικό Νόμο αυτό, τον ανέστειλε επί 12 και πλέον μήνες και, τελικά, τον αντικατέστησε με ένα νέο και πολύ λιγότερο φιλόδοξο, ο οποίος [δεν λαμβάνει καθόλου υπόψη την Περιφερειακή διάσταση της ανάπτυξης](#).

Αναγνωρίζουμε, ωστόσο, ότι παρά την χορήγηση των εξειδικευμένων αυτών κινήτρων, κατά την εφαρμογή της πρώτης φάσης του Επενδυτικού Νόμου, διαπιστώθηκε ότι ορισμένοι Νομοί, για διάφορους λόγους που συνδέονται με όλα τα ανωτέρω ζητήματα, παρουσίασαν σημαντικά υψηλότερη προσέλκυση επενδύσεων έναντι των άλλων νομών της ίδιας Περιφέρειάς: πχ στην Περιφέρεια Κρήτης, ο νομός Ηρακλείου (10,59%) έναντι του νομού Χανίων (2,40%), στην Περιφέρεια Ηπείρου, ο νομός Ιωαννίνων (4,83%) έναντι του νομού Θεσπρωτίας (0,77%), στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ο νομός Αχαΐας (4,71%) έναντι του νομού Ηλείας (1,97%), στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ο νομός Μεσσηνίας (7,78%) έναντι του νομού Αργολίδας (1,16% κόστους), στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ο νομός Βοιωτίας (2,67%) έναντι του νομού Ευρυτανίας (0,12%). Πάντως, η κλαδική ανάλυση επιβεβαίωσε το δυναμισμό που παρουσιάζεται σε κλαδικό επίπεδο. Συγκεκριμένα : ο τουρισμός κατέλαβε την πρώτη θέση ως προς το ύψος των επενδύσεων (41,04%) και τη δεύτερη ως προς τον αριθμό των αιτημάτων (26,58%), κυρίαρχη δε θέση είχαν οι επενδύσεις εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων. Ο δευτερογενής τομέας κατέλαβε τη δεύτερη θέση (40,75% επί του ύψους των επενδύσεων και 56,45% επί του αριθμού των αιτημάτων) με κυρίαρχο τον κλάδο Τροφίμων και Ποτών, ενώ οι υπηρεσίες κατέλαβαν την τρίτη θέση (15,70% επί του ύψους των επενδύσεων και 11,21% επί του αριθμού των αιτημάτων, με τις επενδύσεις εφοδιαστικής αλυσίδας να κυριαρχούν.

Συνοψίζοντας, πιστεύουμε ότι η αναπτυξιακή πολιτική της χώρας : (α) πρέπει να διαθέτει συγκροτημένη «από πάνω προς τα κάτω στρατηγική» με «από κάτω προς τα πάνω» περιφερειακή εξειδίκευση και να μην περιορίζεται στην εξειδίκευση των εθνικών ιδιαιτεροτήτων, (β) να θέτει διαυγείς στρατηγικούς στόχους, θεματικές (τομεακές) και χωρικές προτεραιότητες, (γ) να διοικείται επιτελικά, (δ) να κινητοποιεί των ιδιωτικό τομέα κατάλληλα προκειμένου να εξασφαλίζεται η αναγκαία μόχλευση και (ε) να υλοποιείται αποτελεσματικά με συντονισμό και συνέργεια όλων των διαθέσιμων πόρων. Πιστεύουμε τέλος, στην ανάγκη ριζικής μεταρρύθμισης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκαιρη χρηματοδότηση των έργων αλλά και η συνέργεια Κοινοτικών και αμιγώς εθνικών πόρων.

Στο ως άνω πλαίσιο οφείλουμε : Να αναδεικνύουμε τα προβλήματα ενημερώνοντας τον πολίτη και να τα επιλύουμε χωρίς να υπολογίζουμε πολιτικό κόστος. Να επιλέγουμε στελέχη με διοικητική ικανότητα, τεχνοκρατική κατάρτιση, επαγγελματική καταξίωση, Τομέας Πολιτικής Ευθύνης Περιφερειακής Πολιτικής

σύγχρονη αντίληψη περί της ανάπτυξης με βάση τα διεθνή δεδομένα και, βεβαίως, με εχέγγυα χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Να συνεργαζόμαστε με όλους τους φορείς και να τους υποστηρίζουμε. Να κατανοούμε τις δυσκολίες του κάθε επιπέδου και το ρόλο που έχει ο καθένας στο σύστημα. Να ελέγχουμε για να μην επαναλαμβάνονται λάθη αλλά και για να τα προλαμβάνουμε. Να διασφαλίζουμε ότι οι πόροι επενδύονται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, του υγιούς ανταγωνισμού, της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Στο δε εξωτερικό, οφείλουμε να δίνουμε μία ενιαία εικόνα αξιοπιστίας, συμβάλλοντας με τους χειρισμούς μας στην αναβάθμιση του κύρους της χώρας αλλά και στη βελτίωση της διαπραγματευτικής μας ικανότητας σε κάθε θέμα.

Σε ευρωπαϊκό λοιπόν επίπεδο, παρακολουθούμε όλες τις πρωτοβουλίες των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. και των Κυβερνήσεων με βάση τις οποίες εξελίσσεται και εμπλουτίζεται η Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική και συμμετέχουμε στις διεργασίες σχετικά με τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού και των πολιτικών της [περιόδου 2014-2020](#), με επίκεντρο τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020» η οποία αναμένεται να επηρεάσει καθοριστικά τη νέα Πολιτική Συνοχής καθώς και τη χρηματοδότησή της.

Στο πλαίσιο αυτό, πιστεύουμε ότι πρέπει : (α) να αποφευχθεί η «εθνικοποίηση» της Περιφερειακής Πολιτικής με βάση την αρχή «ίσες ευκαιρίες, αλλά κατά περίπτωση αντιμετώπιση των Κρατών-Μελών και Περιφερειών και όχι η ίδια συνταγή για όλες και για όλα», (β) να συνεχισθεί η ενισχυμένη χρηματοδότηση ακόμη και προς τις πλουσιότερες Περιφέρειες, εφόσον η αλληλεγγύη πρέπει να καλύπτει όλους ανεξαιρέτως τους Ευρωπαίους πολίτες και να λαμβάνει υπόψη όχι μόνο την Περιφερειακή αλλά και την εθνική ευημερία, (γ) να υπάρξει συγκεκριμένη αποτύπωση της κατάστασης που επικρατεί κατά (και μετά) την οικονομική κρίση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, διερευνώντας τις πλέον κατάλληλες δημοσιονομικές λύσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων με βάση τις ιδιαιτερότητες και τις αναπτυξιακές δυνατότητες κάθε Περιφέρειας και (δ) να παραμείνει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στα Διαρθρωτικά Ταμεία για μεγιστοποίηση των συνεργιών, και, μέσω ουσιαστικής αναδιάρθρωσης των κονδυλίων του, να καταστεί πιο αποδοτικό για τον εργαζόμενο και τις επιχειρήσεις.

Επίλογος

Επιδίωξη μας είναι η εξασφάλιση του καλύτερου αποτελέσματος στο συντομότερο δυνατό χρόνο και στο πλέον συμφέρον κόστος με βάση τις αρχές της διαφάνειας, του υγιούς ανταγωνισμού, της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας και με ουσιαστική αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και εμπειρίας αλλά και της περιφερειακής και τομεακής εξειδίκευσης του Ιδιωτικού Τομέα, των Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων της χώρας μας.

Την πολιτική μας αυτή θα προωθήσουμε με λογικές «ρήξης» και «επίταξης» και θα χρηματοδοτήσουμε με βάση τις αρχές : «λίγα εθνικά χρήματα σε πολλούς στόχους σε περιφερειακό επίπεδο» και «πολλά Κοινοτικά χρήματα σε λίγους στόχους σε εθνικό επίπεδο».

Επιφυλάξεις που χρήζουν ενδελεχούς εξέτασης αφορούν στο περιβάλλον και το κοινωνικό συμφέρον του αδυνάτου, όπου διαπιστωμένα θίγεται.

Στο ανωτέρω πλαίσιο ο Τομέας Περιφερειακής Πολιτικής διαμορφώνει ένα Σχέδιο Δράσης ενδεικτικά στοιχεία - προτάσεις του οποίου παρουσιάζονται ακολούθως προς διαβούλευση.

Για την υποβοήθηση των διαδικτυακών ομάδων που συγκροτούμε αλλά και παντός ενδιαφερομένου, προετοιμάζουμε αναλυτικό ερωτηματολόγιο που θα αποστείλουμε προς όλους τους ενδιαφερόμενους. Στην προσπάθειά μας αυτή, καλούμε όλους να συμμετέχουν και να εκφράσουν την άποψή τους αλλά και να απαντήσουν στις ερωτήσεις, είτε στο forum, ή επικοινωνώντας απευθείας μαζί μας στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση : info@moussouroulis.gr

Περιφερειακή εξειδίκευση για την προσέλκυση επενδύσεων

Οι Ελληνικές Περιφέρειες παρουσιάζουν σημαντικές ευκαιρίες για επενδύσεις. Ενδεικτικά :

Στην [Ανατολική Μακεδονία και Θράκη](#) υπάρχουν ευκαιρίες στον πρωτογενή τομέα για επενδύσεις στη βιολογική γεωργία (δημητριακά, τεύτλα και βαμβάκι) και στην εκτροφή ζώων, στο δευτερογενή τομέα, για την παραγωγή τροφίμων και ποτών, ρούχων και υφασμάτων, προϊόντων μετάλλου και επίπλων ξυλείας, στη βιομηχανία μεταλλευμάτων για να αξιοποιηθούν τα υφιστάμενα αποθέματα σε μόλυβδο, χρυσό, περλίτη, ζεόλιθο, γρανίτη και μάρμαρο και στον τριτογενή τομέα, για να αναπτυχθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως αγροτουρισμό, γκολφ και χειμερινός τουρισμός.

Στην [Κεντρική Μακεδονία](#) υπάρχουν ευκαιρίες ανάπτυξης στην καλλιέργεια δημητριακών και βαμβακιού και την εκτροφή ζώων λόγω υψηλής παραγωγικότητας της τοπικής οικονομίας. Ο δευτερογενής τομέας παρέχει προοπτικές επενδύσεων στην παραγωγή τροφίμων και ποτών, υφασμάτων και ρούχων, προϊόντων μετάλλου, χημικών προϊόντων αλλά και στην παραγωγή οχημάτων. Στη βιομηχανία μεταλλευμάτων υπάρχουν αποθέματα για εκμετάλλευση σε βωξίτη, νικέλιο, μόλυβδο, μαγγάνιο, χρυσό και χαλκό. Ο τουριστικός κλάδος είναι ήδη πολύ αναπτυγμένος, ιδιαίτερα στη Χαλκιδική.

Στη [Δυτική Μακεδονία](#) υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης σε τομείς όπως η βιολογική γεωργία (κρασί, σπάρι και καρύδια), η παραγωγή τροφίμων και ποτών, ρούχων και γουναρικών, ξυλείας, μαρμάρου και δομικών υλικών. Στον τουριστικό τομέα μπορεί να αναπτυχθεί ο αγροτουρισμός και ο χειμερινός τουρισμός. Δυνατότητες ανάπτυξης υπάρχουν επίσης και στον τομέα της υγείας αλλά και της ενέργειας δεδομένου ότι η Περιφέρεια παράγει το 17% της εθνικής παραγωγής.

Στη [Θεσσαλία](#) υπάρχουν ευκαιρίες για επένδυση στη βιολογική γεωργία με αναδιάρθρωση των καλλιεργειών αλλά και στην παραγωγή τροφίμων και ποτών, μετάλλων, τσιμέντου, ρούχων και ξυλείας. Ο τουριστικός τομέας προσφέρει επίσης δυνατότητες ανάπτυξης του εναλλακτικού αλλά και θαλάσσιου τουρισμού.

Στην ['Ηπειρο](#) υπάρχουν ευκαιρίες για επένδυση στον τομέα εκτροφής ζώων, στην ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας όπου υπάρχουν δυνατότητες αναδιάρθρωσης καλλιέργειας και ανάπτυξης νέων προϊόντων και στην παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων κτηνοτροφίας. Ευκαιρίες υπάρχουν επίσης και στην παραγωγή τροφίμων και ποτών, μετάλλων και ξυλείας. Ο τουριστικός τομέας παρέχει δυνατότητες επένδυσης για την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας τουρισμού καθώς και για εναλλακτικό τουρισμό.

Στα [Ίονια Νησιά](#), η δημιουργία βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης είναι εφικτή εάν προωθηθεί μια πολύπλευρη πολιτική αναμόρφωσης του κλάδου. Ευκαιρίες υπάρχουν επίσης στη βιολογική γεωργία, ενώ δυνατότητες ανάπτυξης έχει και η παραγωγή τροφίμων και ποτών.

Στη [Δυτική Ελλάδα](#), η γεωγραφική θέση του λιμανιού της Πάτρας προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης. Παράλληλα, η Πάτρα είναι το μεγαλύτερο περιφερειακό κέντρο ακτινοβολίας σε ολόκληρη τη Δυτική Ελλάδα και έτσι μπορεί να λειτουργήσει ως «Πόλος Ανάπτυξης στον Εθνικό και Ευρύτερο Μεσογειακό Χώρο». Προοπτικές ανάπτυξης έχει επίσης η βιολογική γεωργία, η αλιεία, οι κλάδοι τροφίμων και ποτών και χάρτου. Ο τουριστικός κλάδος προσφέρει πολλές ευκαιρίες επένδυσης για ανάπτυξη συμβατικών αλλά και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός και τα κέντρα spa.

Στη [Στερεά Ελλάδα](#), ο σημαντικότερος τομέας είναι ο δευτερογενής, όπου η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας απαιτούν συνεχή δράση. Προοπτικές επένδυσης υπάρχουν και πάλι στη βιολογική γεωργία. Ο τουριστικός κλάδος προσφέρει πολλές ευκαιρίες για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού, του χειμερινού τουρισμού, του αθλητικού και του συνεδριακού τουρισμού. Η Περιφέρεια έχει πολλούς αξιόλογους πολιτιστικούς αλλά και φυσικούς πόρους, όπως τα ιαματικά λουτρά και το μεταλλικό νερό, διαθέτει δε ένα σύμπλεγμα βουνών αλλά και νησιά, τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν ένα αξιόλογο τουριστικό χώρο σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στην [Πελοπόννησο](#), η σημαντικότητα του αγροτικού τομέα δημιουργεί προοπτικές επένδυσης μέσω της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών. Ο δευτερογενής τομέας είναι και αυτός σχετικά σημαντικός (βιομηχανία τροφίμων και ποτών). Ο τουριστικός τομέας προσφέρεται για περαιτέρω ανάπτυξη (εναλλακτικός τουρισμός).

Στο [Βόρειο Αιγαίο](#), το ιστορικό και πολιτισμικό παρελθόν της περιοχής, το οποίο καθιερώνεται όλο και πιο πολύ μέσω του τουρισμού και των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, παρουσιάζει ισχυρές προοπτικές σε διεθνές επίπεδο. Ο τουρισμός είναι πολύ σημαντικός για την περιοχή και προσφέρει πολλές ευκαιρίες για μεγάλη ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού. Επίσης, σημαντικές ευκαιρίες επένδυσης στις ΑΠΕ αλλά και στον τομέα της γεωργίας μέσω αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών αλλά και περαιτέρω ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών.

Στο [Νότιο Αιγαίο](#) το φυσικό περιβάλλον αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα που προσελκύει μεγάλο αριθμό τουριστών. Οι προοπτικές επένδυσης βρίσκονται στην ανάπτυξη του εναλλακτικού και θαλάσσιου τουρισμού. Η περιοχή είναι πόλος έλξης λόγω του ήπιου κλίματος, του μεγάλου αριθμού νησιών, του φυσικού περιβάλλοντος και των πολιτιστικών πόρων.

Στην [Κρήτη](#), ο τουρισμός είναι ο πιο σημαντικός τομέας και προσφέρει δυνατότητες ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού αλλά και αξιοποίησης του φυσικού, πολιτισμικού και ιστορικού περιβάλλοντος. Η περιοχή διαθέτει επίσης ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον τομέα των υπηρεσιών όπως οι τηλεπικοινωνίες, η βιοτεχνολογία και οι ΑΠΕ. Όσον αφορά στη γεωργία, προοπτικές επένδυσης υπάρχουν στη βελτίωση του συστήματος τυποποίησης και την προώθηση των προϊόντων.

Στην [Αττική](#), οι κατασκευαστικές και βιομηχανικές δραστηριότητες είναι πολύ σημαντικές. Προοπτικές υπάρχουν όχι μόνο στην παραγωγή τροφίμων και ποτών αλλά και στην

παραγωγή του κοκ, τη διύλιση του πετρελαίου, την κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών, την τηλεόραση και τις επικοινωνίες και την παραγωγή χημικών προϊόντων. Ο τομέας των νέων τεχνολογιών μπορεί να αναπτυχθεί πολύ περισσότερο. Ο τουρισμός προσφέρει πολλές προοπτικές περαιτέρω επένδυσης.

Τα ανωτέρω θα πρέπει να εξειδικευτούν περισσότερο στο πλαίσιο διαβούλευσης.